

ІНФОРМАЦІЙНО-РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

ШИШКО О.Г.

Одеська державна академія архітектури та будівництва, м. Одеса, Україна

Викладання курсу «Історія України та української культури» в умовах воєнного стану, запровадження якого було викликане повномасштабним вторгненням 24 лютого 2022 р. російської федерації в Україну, потребує, серед іншого, зміни акцентів у інформаційно-ресурсному забезпеченні цього предмету. Звичайно, у цьому забезпеченні друкована продукція, зокрема книжки та альбоми продовжують відігравати важливу роль. Тому студентам пропонуються для опрацювання новинки цієї продукції. Так, скажімо, видання «Мозаїки Софії Київської=Mosaics of St. Sophia of Kyiv» дозволяє всебічно не тільки проаналізувати різні прояви давньоруського мистецтва, яке творилось на тлі історичної епохи, а й ще раз утвердитись у думці про глибокі витoki української державності. А саме цей аспект в умовах інформаційної війни, де історичні фактори посідають немаловажне місце, нині набуває особливого звучання на фоні абсурдних заяв з боку ворожої держави стосовно начебто штучного характеру Української держави.

Важливим інформаційним ресурсом в сучасних умовах виступають відеофільми, які, крім того, що мають пізнавальне значення, дозволяють розвінчувати ті міфи, які продукуються та поширюються ворожою пропагандою на історичну тематику. Зразком такої відеопродукції може слугувати відеофільм «Правдива історія Київської Русі, де росії і близько не було», який пропонується для перегляду студентами. Звичайно, за останні роки з'явилась велика кількість таких відеофільмів, особливо це стосується віртуальних екскурсів до багатьох музеїв, що дозволяє рекомендувати їх перегляд до багатьох тем курсу.

Попередниками цих відеофільмів була кінохроніка, яка сьогодні широко представлена на ресурсах YOUTUBE. Знову таки, на історичному фронті особливо гострою залишається проблематика Другої світової війни, тому залучення до навчального процесу кінохроніки 1930-х років дозволяє так само розвінчувати міфи, які насаджувалися радянською пропагандою і продовжують використовуватися ще з більшим цинізмом російською. Відповідно студентам пропонуються для перегляду кадри хроніки військових парадів, на яких демонструвались зразки воєнної техніки, які покликані були продемонструвати всьому світу силу і могутність РСЧА. Натомість кінокадри вже німецької хроніки, яка сьогодні є загальнодоступною, демонструють катастрофічний

розгром РСЧА у другій половині 1941 р. і фотокадри сотень тисяч полонених червоноармійців, значний відсоток яких добровільно здавалися у полон, не маючи бажання зі зброєю у руках захищати владу, яка забирала у них життя, свободу та майно, змушуючи при цьому працювати у ненависних для них колгоспах.

Скоєння великої кількості воєнних злочинів військовослужбовцями збройних сил рф, спонукає до більш широкого застосування у навчальному процесі документів, які демонструють злочинну сутність комуністичного тоталітарного режиму. Виявлення всього корпусу цих документів та їх опрацювання стало можливим після прийняття Законів України про «Про доступ до архівів репресивних органів комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років» (квітень 2015 р.) та «Про реабілітацію жертв репресій комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років» (нова редакція 2019 р.). З кожним роком все більше цих документів з'являється у вільному доступі. Крім цього, студентам пропонується ознайомитися з тематичним блоком цих документів у рамках лекційного курсу до відповідної теми у вигляді презентації. Зокрема, мова йде про матеріали, які зберігаються в архівному підрозділі Служби безпеки України в Одеській області та які стали основою для монографії «Політичний терор більшовицької влади в Одеській губернії (січень 1918 р. – березень 1922 р.), яка також рекомендується студентам для ознайомлення.

Безумовно, постійної уваги потребує перебіг подій на фронті сучасної російсько-української війни, починаючи з лютого 2014 р. Відповідно, студентам пропонується ознайомитися з експозицією Національного військово-історичного музею України, інших музеїв. Основою для навчальної роботи у цьому контексті слугує таблиця Історичної періодизації третього періоду російсько-української війни, яка була розроблена Генеральним штабом Збройних Сил України задля вироблення усталених методологічних підходів у воєнно-історичній науці. Отже, ця Історична періодизація слугує орієнтиром для накопичення матеріалів, зокрема й студентами самостійно, які відтворюють хід бойових дій та демонструють героїчний опір російським агресорам з боку воїнів Збройних Сил України та всіх сил оборони.

Таким чином, у викладанні курсу «Історія України та української культури» відбулися суттєві зрушення, які стали можливими завдяки оновленню його інформаційно-ресурсного забезпечення. Крім залучення традиційних друкованих матеріалів все більшого значення набувають використання сучасних відеофільмів, кінохроніки ХХ ст., а також архівних матеріалів, які стають загальнодоступними завдяки тому, що набирає обертів процес їх оцифрування, що разом стало наслідком прийняття відповідних законів, які відкрили вільний доступ до всіх документів каральних органів радянської доби.